

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **Y. A.**
státní příslušnost Marocké království
t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty
Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní Lhoty

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2020 č. j. OAM-146/LE-VL17-VL13-PS-2020, o zajištění v Zařízení pro zajištění cizinců

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra České republiky se **zrušuje** a věc se mu **vrací**

[Zadejte text.]

k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 18. 11. 2020 č. j. OAM-146/LE-VL17-VL13-PS-2020 byl žalobce zajištěn v Zařízení pro zajištění cizinců ve smyslu ust. § 46a odst. 1 písm. e) zák. č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a podle odst. 5 téhož ustanovení byla stanovena doba trvání tohoto zajištění do 6. 3. 2021. Žalovaný má za prokázáno, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla žalobcem podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo je pozdržet, ačkoliv žalobce mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany již dříve. Tuto žádost podal až tehdy, když byl Policií České republiky zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění a jeho jednání je proto naprosto účelové. Podle názoru žalovaného by v jeho případě nebylo účinné uplatnění zvláštního opatření podle ust. § 47 zákona o azylu.
2. Žalobce proti shora uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu doručenou zdejšímu soudu dne 28. 12. 2020. Vytýkal žalovanému porušení zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v jeho ustanoveních § 3, § 50 odst. 2 a 3 a § 68 odst. 3. Podle žalobce žalovaný porušil ust. § 47 zákona o azylu, neboť v jeho případě je možné použít zvláštních opatření dle tohoto ustanovení. Konkrétně v jeho případě mělo být uplatněno zvláštní opatření podle ust. § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tj. povinnost žalobce, jakožto žadatele o udělení mezinárodní ochrany se osobně hlásit Ministerstvu vnitra ČR ve stanovené době. Uplatnění institutu povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců je vázáno mj. na podmínku, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření; tuto podmínku však žalovaný vůbec nezvažoval a zatížil tak své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Použitím mírnějších opatření se v odůvodnění svého rozhodnutí zabýval pouze stručně v jednom odstavci, kdy jen konstatoval, že z postupu žalobce je zřejmé, že v jeho případě nemohou být účinně uplatněna mírnější donucovací opatření. Žalobce poukázal dále na to, že na území ČR pobýval nelegálně pouze jeden den, kdy byl prakticky ihned po překročení hranic dne 9. 11. 2020 zadržen hlídkou Policie ČR. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podal pak dne 16. 11. 2020. Další podmínkou možnosti jeho zajištění je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Splnění této podmínky žalovaný opřel pouze o tvrzení, že se žalobce na území ČR zdržoval neoprávněně a bez platného cestovního dokladu. Žalobce však v rámci podání vysvětlení před jeho zajištěním uvedl, že je berber (amazigh) a z důvodu příslušnosti k této sociální skupině byl v Maroku dlouhodobě diskriminován. To byl také důvod, proč v Maroku z důvodu šikany opustil armádu, což uvedl při výslechu dne 10. 11. 2020. Žádost o udělení mezinárodní ochrany byla z jeho strany podána několik dnů po jeho překročení státní hranice České republiky. Závěrem své žaloby namítal paušální zdůvodnění délky doby svého zajištění bez přihlédnutí k individuálním okolnostem jeho případu. Žalobce proto navrhoval, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

- 4 Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2020 č. j. OAM-146/LE-VL17-VL13-PS-2020 a z obsahu připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ust. § 65 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního vztahu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaným (ust. § 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).
5. Z hlediska skutkových zjištění, vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného, vzal v daném případě krajský soud za prokázány následující skutečnosti:
- dne 16. 11. 2020 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany,
 - dne 10. 10. 2020 vydala Policie ČR, Krajské ředitelství Policie Moravskoslezského kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, rozhodnutí č. j. KRPT-230118-27/ČJ-2020-070022-COV, jímž žalobci uložila správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou mu nelze povolit vstup na území členských států Evropské unie v délce 2 roky. Téhož dne vydal tentýž správní orgán rozhodnutí, kterým byl žalobce podle ust. § 124 odst. 1 písm. a), b) zák. č. 326/1999 Sb., zajištěn, za účelem správního vyhoštění a doba zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody. V odůvodnění těchto rozhodnutí se mj. uvádí protokol o výsledku žalobce ze dne 10. 11. 2020, při němž žalobce uvedl, že Maroko opustil dne 4. 12. 2019 a popsalsvoji cestu přes Turecko, Řecko, Albánii, Černou Horu, Bosnu, Chorvatsko, Srbsko a Maďarsko, kde se seznámil s kamarádem, se kterým nastoupil pod návěs odstaveného kamionu Rumunské SPZ. Po přibližně sedmi hodinách dne 9. 11. 2020 na silnici R-48 v prostoru bývalého hraničního přechodu v obci Chotěbuz úkryt opustil a následně byl zkontrolován Policií ČR. Maroko opustil z důvodu nedostatku práce a jeho cílová země je Itálie a Francie. Finanční prostředky po dobu cesty mu zajišťovala jeho rodina v Maroku. Má vystudovanou střední školu v oboru sociálního zaměření. Živil se jako zedník a číšník a 28 měsíců byl v profesionální armádě jako výsadkář, avšak pro šikanu armádu opustil. O tom, že je mu zakázán vstup na území České republiky na základě ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví věděl, jelikož zákaz cestování je po celém světě. Je si také vědom toho, že pro pobyt v České republice potřebuje platný cestovní pas a povolení k pobytu. O mezinárodní ochranu v žádné zemi Evropské unie nežádá a nechce o ni žádat ani v České republice, neboť jeho cílem je Francie a Itálie,
 - z poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 27. 11. 2020, že žalobce odpověděl na otázku, z jakých důvodů žádá o mezinárodní ochranu to, že jsou diskriminováni jako berberští. Nemohou mezi sebou v berberštině mluvit, neboť kdyby je někdo slyšel, následovaly by potíže ze strany policie nebo lidí. Když sloužil v armádě, musel podplatit důstojníka, aby tam sloužit mohl, jinak by se tam ani nedostal. V r. 2017, kdy byly nepokoje v severním Maroku, tak kde žijí berberští, musel žalobce také jako člen armády tyto nepokoje násilně potlačit. Bylo to pro něj nepřijatelné a nepříjemné. Poté z armády odešel a když opouštěl Maroko tvrdil na letišti, že jede do Turecka jen jako turista. Protože se nevrátil, začala se o něj u sestry a rodičů zajímat policie. Bylo to kvůli tomu, že byl v armádě. V době, kdy k armádě šel, musel dát úplatek 6 000 € a důstojník mu řekl, že nesmí říci, že je berber. Do armády původně šel proto, že to byla nějaká budoucnost, neboť v Maroku práce není. Opakoval, že obecně jsou berberští diskriminováni a z armády odešel na vlastní žádost. Další důvody pro udělení mezinárodní ochrany nemá, avšak obává se, že by jej zavřeli v případě návratu na dlouhou dobu. Když byl v armádě,

angažoval se v berberském hnutí přes sociální média; možná kvůli tomu navštívili jeho rodinu a hledali jej.

6. Žalobou napadeným rozhodnutím byl žalobce v daném případě zajištěn podle ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, dle něhož ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání, nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.
7. Prvním a podstatným žalobním bodem uplatněným v žalobě žalobce ze dne 15. 12. 2020 byla námitka, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření žalobci podle ust. § 47 zákona o azylu.
8. Podle ust. § 47 odst. 1 zákona o azylu se zvláštním opatřením rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany
 - a) zdržovat se v pobytovém středisku určené ministerstvem nebo
 - b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.
9. Podle odst. 2 téhož ustanovení ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.
10. Krajský soud opakovaně v souladu s ustálenou judikaturou ve svých rozhodnutích poukazoval na to, že zajištění jak podle zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, tak i zajištění podle zákona o azylu představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení či zbavení osobní svobody cizince; jde tedy o citelný zásah do základního práva jednotlivce na nedotknutelnost jeho osoby a osobní svobodu, který je přípustný jen za podmínek stanovených zákonem a souladný s ústavním pořádkem (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2011 č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, rozsudek téhož soudu ze dne 22. 7. 2010 č. j. 9 As 5/2010-74, č. 2129/2010 Sb. NSS, náleží Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009 sp. zn. Pl.ÚS 10/08 č. 229/2009 Sb.). Rozhodnutí o zajištění je vázáno na podmínku, že není možné účinně uplatnit zvláštní opatření podle výše citovaného ust. § 47 zákona o azylu. Obdobně i Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU v článku 8 odst. 2 uvádí, že členské státy mohou zajistit žadatele o azyl pouze v případě nutnosti, kdy nelze účinně uplatnit mírnější donucovací opatření.
11. Nepoužití zvláštních opatření odůvodnil žalovaný v napadeném rozhodnutí takto: z postupu jmenovaného je zároveň dle správního orgánu zřejmé, že by jeho propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany a že nelze v jeho případě rozumně předpokládat, že by jmenovaný náhledně své jednání změnil a

respektoval by zvláštní opatření dle zákona o azylu, které by mu správní orgán uložil. Ze všech těchto důvodů by uplatnění zvláštního opatření dle § 47 zákona o azylu nebylo dle názoru správního orgánu účinné. Správní orgán v této souvislosti odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu v Brně, který např. ve svém rozsudku č. j. 1 Azs 349/2016 konstatoval, že účelem zvláštních opatření není pouze zajistit účast žadatele v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ale také zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatnil své právo požádat o mezinárodní ochranu. O neúčinnosti zvláštního opatření v případě jmenovaného svědčí nejen jeho vědomé nerespektování právního řádu ČR jemu uložených povinností, ale také jeho zcela účelové jednání, když se udělení mezinárodní ochrany začal domáhat teprve po svém zajištění, kdy se jeho vyhoštění stal reálným. Je tedy zcela zřejmé, že v jeho případě nelze uložení zvláštního opatření považovat za účinné.“

12. Z uvedeného odůvodnění není zřejmé, v čem vlastně žalovaný spatřuje důvody neúčinnosti použití zvláštního opatření, když jen obecně odkázal na „postup jmenovaného a zároveň názor správního orgánu“; v této části je proto odůvodnění napadeného rozhodnutí nepřekoumatelné. Nepřekoumatelné je rovněž v té části, kdy žalovaný neúčinnost zvláštního opatření odůvodňuje žalobcovým vědomím nerespektování právního řádu České republiky jemu uložených povinností. Je nesporné, že žalobce porušil zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, na území České republiky, kdy naplnil zákonné znaky ust. § 119 odst. 1 písm. a) bod 2, § 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 a § 119 odst. 1 písm. b) bod 6 tohoto zákona tím, že nerespektoval ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví České republiky o zákazu vstupu na území pro všechny občany třetích zemí, že na území ČR pobýval bez platného cestovního dokladu a bez platného oprávnění k pobytu a překročil státní hranice v úkrytu nákladního automobilu. Žalobce tvrdil, že tímto způsobem přicestoval do České republiky dne 9. 11. 2020 jak vyplynulo z rozhodnutí o jeho správním vyhoštění, v tentýž den ve 14.30 hod. byl zajištěn podle ust. § 27 odst. 1 písm. d) zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a umístěn do policejní cely obvodního oddělení Policie ČR Český Těšín. Následující den, tj. 10. 11. 2020 bylo vydáno rozhodnutí o jeho správním vyhoštění a zároveň téhož dne i rozhodnutí i zajištění. Po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl následně žalobce zajištěn žalobou napadeným rozhodnutím. Z jeho „pobytové historie“ kdy byl prakticky omezen na svobodu bezprostředně po příjezdu na území České republiky, není tedy seznatelné, které konkrétní povinnosti uložené mu právním řádem České republiky nerespektoval. Pakliže žalovaný dovodil, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal žalobce účelově, když se udělení mezinárodní ochrany začal domáhat teprve po svém zajištění a kdy se stalo reálným jeho správní vyhoštění, odůvodnil tím žalovaný v podstatě jeho zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, čímž však nezdůvodnil dostatečně možnost použití mírnějších prostředků spočívajících v použití zvláštních opatření podle § 47 téhož zákona.
13. Krajský soud ze shora uvedených důvodů napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. pro vady řízení spočívající v nepřekoumatelnosti jeho odůvodnění zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení.
14. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení úspěšnému žalobci žádné prokazatelné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly (ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, ve lhůtě 2 týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava dne 8. 1. 2021

JUDr. Petr Indraček
samosoudce